

Nr 129.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag för budgetåret 1950/51 till tvångsarbets- och alkoholistanstalter jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln, punkterna 131, 132, 133 och 134 föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 beräkna *dels* till Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar resp. Omkostnader två förslagsanslag om 38 500 resp. 9 500 kronor, *dels ock* till Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar resp. Omkostnader två förslagsanslag om 81 000 resp. 33 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 158, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 10 mars 1950, i ämnet framlagt de förslag, vilka framgå av den följande redogörelsen.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 september 1946 inrättades vid fångvårdsanstalten i Västervik en statlig alkoholistanstalt med ett beräknat antal vårdplatser av högst 14 för sådana åt alkoholmissbruk hemfallna män, vilka skulle ha intagits på statens alkoholistanstalt å Svartsjö men av disciplinära skäl icke kunde vårdas på sistnämnda anstalt. Med stöd av riksdagens beslut (skr. nr 239/48) förordnade Kungl. Maj:t den 4 juni 1948, att i anslutning till det i sinnessjukvården ingående Västra Ny sjukhus skulle tills vidare och intill dess Kungl. Maj:t annorlunda bestämde vara inrättad en statens alkoholistanstalt för mottagande och vård av sådana svårskötta manliga alkoholister, vilka skolat intagas å Svartsjöanstalten men icke lämpligen borde vårdas på sistnämnda anstalt. Anstalten vid Västra Ny sjukhus skulle inrymma 40 vårdplatser. Anstalten i Västervik var avsedd att nedläggas, då den inom sinnessjukvården anordnade anstalten togs i bruk. Sistnämnda anstalt har ännu icke färdigställts.

Genom förslag, som framförts i propositionen nr 113/1950 angående modernisering och utbyggnad av de statliga sinnessjukhusen m. m., har frågan om anordnandet av en alkoholistanstalt inom sinnessjukvården kommit i ett nytt läge. I nämnda proposition har föreslagits, att den vid Västra Ny sjukhus planerade provisoriska alkoholistanstalten skall förflyttas till Salberga sjukhus i Sala och att de 40 vårdplatser, som avsetts

skola disponeras å Västra Ny sjukhus för alkoholistklientelet, i stället skola tagas i anspråk för vård av sinnesslöa patienter från Salberga sjukhus.

Den vid Salberga sjukhus planerade alkoholistanstalten förutsättes kunna träda i verksamhet redan vid ingången av budgetåret 1950/51. Västerviksanstalten anses därefter böra snarast möjligt avvecklas, varför anslag till denna beräknats endast för en kortare del av budgetåret. Anslagen för nästa budgetår till statens vid fångvårdsanstalter och inom sinnessjukvården anordnade alkoholistanstalter ha beräknats med utgångspunkt från att alkoholistanstalten vid Salberga sjukhus är i verksamhet under hela samt anstalten i Västervik under högst ett kvartal av budgetåret.

1:o) Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 1, s. 3 och 4) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter, att tillämpas under budgetåret 1950/51, dels ock till Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 35 800 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

För innevarande budgetår ha medel till anstalten i Västervik beräknats för endast ett kvartal. Därutöver äro medel beräknade för en i Växjö belägen tvångsarbets- och alkoholistanstalt för kvinnor.

Med hänsyn till att anstalten i Västervik förutsatts komma att vara i verksamhet endast under första kvartalet av budgetåret 1950/51 föreslås anslaget skola med den fördelning, som angives i gällande avlöningsstat, upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter, att tillämpas under budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	16 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	15 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 400

Summa förslagsanslag kronor 35 800;

b) till *Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 35 800 kronor.

2:o) *Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 4 och 5), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet

att riksdagen må till *Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 9 500 kronor.

3:o) *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 5—8) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, som av departementschefen föreslagits, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51, dels ock till Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 81 000 kronor.

Det för innevarande budgetår beviljade anslaget avser den vid Västra Ny sjukhus planerade alkoholistanstalten och är beräknat med utgångspunkt från att anstalten skulle vara i verksamhet under de tre sista kvartalen av budgetåret.

Såsom inledningsvis anförts förutsättes, att den inom sinnessjukvården beslutade alkoholistanstalten överflyttas från Västra Ny till Salberga sjukhus. Direktionen för sistnämnda sjukhus avses skola vara styrelse för alkoholistanstalten, varjämte överläkaren skall tjänstgöra som anstaltens styresman.

Anslaget har beräknats med utgångspunkt från att anstalten är i verksamhet under hela nästa budgetår.

Medelsanvisningen under anslaget för nästa budgetår föreslås till en början ökad med 27 000 kronor, motsvarande avlöningarna under ett kvartal. Anslaget har för innevarande budgetår beräknats efter ortsgrupp 2. Då Salberga sjukhus ligger å ort, som tillhör ortsgrupp 3, har för nästa budgetår vidare beräknats ett ökat medelsbehov av 4 600 kronor. Därjämte har för nästa budgetår räknats med ett minskat medelsbehov av 12 600

Bihang till riksdagens protokoll 1950. 6 saml. Nr 128—129.

kronor i anledning av föreslagna ändringar i fråga om anstaltens personal, innebärande att den å anstaltens personalförteckning uppförda tjänsten såsom andre läkare i Ca 29 indrages, att överläkaren vid Salberga sjukhus för bestyret med alkoholistavdelningen erhåller ett särskilt arvode av 1 008 kronor för år intill dess att lönen å överläkarbefattningen omprövas, att för semestervikarie för överläkaren beräknas 142 kronor samt att en tjänst såsom förste skötare i Ca 12 utbytes mot en befattning såsom skötare i Ca 11.

I anslutning härtill föreslås ur personalförteckningen skola utgå dels tjänsten såsom andre läkare i Ca 29 och dels en av de båda tjänsterna som förste skötare i Ca 12, varjämte antalet skötare i Ca 11 föreslås ökat från 8 till 9.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Rosander* och *Holmbäck* (I: 441) och den andra inom andra kammaren av herrar *Lindberg* och *Wiklund* i Stockholm (II: 538), har hemställts, att riksdagen ville i enlighet med medicinalstyrelsens framställning besluta om inrättande vid alkoholistanstalten vid Salberga sjukhus av en befattning såsom socialassistent i lönegraden Ce 22 samt anvisa härför erforderliga medel, 9 024 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen II: 538.

Utskottet. Även om behov föreligger att vid en anstalt av ifrågavarande slag äga tillgång till befattningshavare, som kunna handhava de intagnas sociala angelägenheter, är utskottet i avbidan på erfarenheter av verksamheten vid anstalten icke berett tillstyrka, att någon särskild befattning för ändamålet inrättas. Ifrågavarande arbetsuppgifter torde åtminstone tills vidare få fullgöras av den på sjukhuset redan befintliga personalen. Utskottet kan därför icke tillstyrka bifall till motionerna I: 441 och II: 538.

Under återopande härav får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 441 och II: 538

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt vidtaga de ändringar, vilka angivits i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 10 mars 1950;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	57 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 150
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	32 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 350

Summa förslagsanslag kronor 100 000;

c) till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Avlöningar för budgetåret 1950/51 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.*

4:o) *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 8 och 9) föreslagit riksdagen att till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 53 000 kronor.*

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 33 000 kronor.

De löpande omkostnaderna för nästa budgetår ha beräknats till 44 000 kronor. Härjämte ha för viss nyanskaffning av inventarier beräknats 9 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Statens inom sinnessjukvårdsorganisationen anordnade alkoholistanstalt: Omkostnader för budgetåret 1950/51 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 53 000 kronor.*

Stockholm den 2 maj 1950.

På statutskottets vägnar:
MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Mannerskantz, Ohlon, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Heiding, fröken Andersson, herrar Sundelin, Rosenberg, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson och Einar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Svensson i Grönvik, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Ståhl, Bergstrand, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herrar Persson i Vinberg, Birke, Persson i Växjö och Gustafsson i Stockholm.